

Uit een artikel der „N. R. Crt.” over de „jamboree” en een daar opgevoerd spel:

Na hen kwamen de Fransen met een zeer sierlijk en op elegante wijze uitgevoerd nummer, dat een daverend succes oogtte. Het was een symbolisch spel, dat voorstelde, dat de Franche padvindere uitgenoodigd werden om in Nederland te komen, om daar de Jamboree bij te wonen. Zij schepen zich daartoe in in groote schepen. Maar de vijanden van de padvinderij, voorgesteld door gedrochtelijke figuren met enorme maskers, die o.m. den toorn, de luiheid, de burgerlijkheid, den leugen, de spleen en dergelijke voorstelden, willen de ontwikkeling van de padvinderij in de wereld tegengaan en daartoe belemmeren zij de Franche padvindere naar Nederland te varen. Een zeeslag ontwikkelt zich, waarbij de padvindere overwinnaars blijven. Zij toonden hun vreugde door een dans rondom de gevangen genomen anti-padvindere, waarop deze ten leste ook meedoen en zich bij de padvinderij aansluiten.

Zie zoo, we zijn voor de zooveelste maal een gedrochtelijke figuur, met enorm masker. Want we wagen het, nog steeds tegen die aldus georganiseerde padvinderij te zijn. Ingezonden stukken hierover gelieve men ons niet te zenden. Men late ons (in) onze gedrochtheid. Zelfs de „Jacobsstaf” verzoent ons met deze beweging niet:

Van elk land schreed plechtig één vertegenwoordiger met zijn vlag naar voren uit het duister van het terrein. Zij vormden een carré om het verlichte vierkant en toen kwamen successievelijk eenige werktukken te voorschijn met symbolische voorstellingen. Eerst pijl en boog, het symbool van kracht, toen de kris, symbool van ridderlijkheid, toen de padvindere, de Jacobsstaf en ten slotte, onder algemeene gejuich van het publiek, de broederhand, de drie vingers omhoog.

Ook dit laatste is uit een artikel der „N. R. Crt.” Wie van dien „Jacobsstaf” nog niet alles weten mocht (evenmin als ik tot vóór enkele oogenblikken), late zich leeren door wat „Opbouw” schrijft („humanistisch christendom”):

Het embleem had ook een klomp, een tulp of een molen kunnen zijn. Maar men koos een jacobstaf als typisch zinnebeeld voor het land waar dezen zomer de vijfde wereld-jamboree te gast is. Waarom dan een jacobstaf? Wel, een padvinder is er nu eenmaal altijd op uit met kleine middelen (toch groote resultaten te bereiken). En een frappante verzinnebeelding daarvan is het eenvoudige kruishout, hetwelk onze 16e eeuwse voorvaderen al gebruikten om hun plaats op zee te bepalen. Op die avontuurlijke reizen in hun naar onze begrippen beangstigend schamele hulken, ver van haven en huis, langs verraderlijke, onbekende kusten en overgeleverd aan de genade van de barre elementen, was hun houvast — naast het vertrouwen op God — de jacobstaf. Ziedaar het embleem, waaronder duizenden padvindere thans optrekken naar de bebooschte velden achter onze vaderlandsche duinen. Zij zullen groote verschillen vinden: hun talen en hun landaarden. Doch ook veel gemeenschappelijke: jeugd en gelijke idealen. Eén van deze idealen is al genoemd: „small means, big results!”

Christian Science.

Over de „Christian Science” (populair: genezing op gebed) is een debat gaande in „Opbouw”. De heer P. F. Bellaart, arts, schrijft daar o.m. (in een antwoord aan zijn opponent, den heer Mr Giel):

De heer G. schrijft, dat de vertegenwoordigers van C. S. „zich er steeds van onthouden de leer van anderen aan te vallen”. Dit is niet waar. C. S. moet het hebben van aanval op en afbraak van wat de wetenschap na moeizamen arbeid ten koste van vele offers onder haar toegewijde beoefenaren voor de lijdende menscheit tot stand bracht en den artsen wordt in tegenstelling met de bewering van den heer G. wel degelijk wat in den weg gelegd. De doktoren toch vinden op hun weg overal waar C. S. invloed kan uitoefenen het wantrouwen gezaaid; een beletsel vaak om hun reddenden arbeid te kunnen beginnen of naar behooren te kunnen volbrengen. Giftig zaad, waarvan hier een paar monsters, worden door C. S. overal kwistig uitgestrooid.

„Ik weet nu, dat het de fluisterende stem van de slang was, die mij inblies een arts te hulp te roepen. Sindsdien kreeg ik twee andere kinderen en heb nimmer in de verzoeking gestaan ze door een arts te laten behandelen.”

C. S. Journal, April '27.

„De practitioner drong er bij mij op aan den arts en de verpleegster te ontslaan”.

C. S. Journal jaarg. '29, pag. 161.

Zulke perfide stokerij is toch wel in volkomen tegenspraak met wat de heer G. beweert.

Voorts: de heer G. vergelijkt de wonderbaarlijke resultaten, die C. S. voorgeeft te bewerkstelligen, bij de resultaten „door intelligentie” verkregen op technisch gebied. Die vergelijking raakt kant noch wal. Die gaat op, als men de vorderingen der medische wetenschap, verkregen door de uiterste inspanning van het menschelek intellect, in de vergelijking trekt. Bij C. S. echter luidt het devies: „Geen intellectuele bekwaamheid is voor den leerling noodig”. (Voorrede S. A. H.).

Ten slotte: de heer G. erkent, dat C. S. wel gebrekkige resultaten te boeken heeft. Nu, na wat ik over het strafproces te Berlijn schreef, moest zulk een erkenning wel volgen. Maar is het dan niet ergerlijk, dat C. S. toch maar even hoog van den toren blijft blazen en patiënten blijft voorhouden, dat ze goed zullen doen zich ter wille van het „ideaal” en „de eeuwige Richtiging” op het altaar van den waan ten offer te laten brengen, onder de troostrijke gedachte, dat de behandelende practitioner bij wanprestatie ten minste gelegenheid heeft gehad zijn plicht tot demon-

stratie te vervullen, om naar het resultaat „de zuiverheid van zijn verstaan en zijn bevoegdheid te kunnen meten”.

La sottise humaine est incurable!

De zenuwarts en het avontuur.

In het „Jaarverslag 1936 der vereniging tot christelijke verzorging van krankzinnigen in Nederland” welk verslag ons dezer dagen ter aankondiging werd toegezonden, en dat we gaarne ter lezing aanbevelen (uitgave Centraal kantoor, Sweelinckplein 1, Den Haag), is opgenomen een referaat van Prof. Dr L. v. d. Horst over „Psychotherapie en hedendaagsche crisis”. Prof. van der Horst merkt daarin o.m. het volgende op:

Het vraagstuk van de behandeling van de neurosen en vele psychogene toestanden is een diep ingrijpend cultuurhistorisch en godsdienstig probleem. De mensch heeft schade geleden aan zijn ziel en zoekt hulp, genezing bij zijn arts. Daarom moet de zenuwarts zich bezighouden met vragen, die eigenlijk behooren tot het terrein van de theologie, psychologie, filosofie.

Niet allen komen bij den psychotherapeut. Velen trachten zelf, en wel door een avontuur, uit de impasse te geraken. Hoe verschillend de pogingen mogen zijn om uit deze bodemloze en uitzichtsloze levenshouding uit te komen, de kern is: het avontuur. Het is de sprong in het donker, gelijk in fascisme en revolutie. Het is — om een heel andere richting te noemen — de sprong terug in het Evangelie, als in een avontuur, gelijk in Möttlingen of in de House-party, maar toch altijd onhistorisch, ondogmatisch, irrationeel, als een experiment.

Zelfs is het in onzen tijd zoóver, dat ook deze houding, deze sprong in het avontuur, dit gewelddadig grijpen naar het onbekende, zijn filosofische fundering verkreeg. Daartoe importeert Sorel in zijn: „Reflexions sur la violence” de mythe-gedachte: achter het geweld, achter den sprong moet de mythe staan om de massa in beweging te brengen. Zijn leerling Mussolini werkt deze gedachte om tot den sterken nationalen staat.

Voorts zijn daar de houseparty-menschen, de aanhangers van Möttlingen, Mannedorf en dergelijke groepen, waar, als met een forsche greep, de hedendaagsche mensch zich opheft uit de sleur, en de geestelijke dingen neerhaalt in het vlak van het dagelijksch leven.

N.S.B.-ers en groep-menschen komen wel bij den zenuwarts. Pas, als ook die beweging hun op den duur geen rust geeft, komen ze bij den psychotherapeut. — Hoe helpt hij? Zijn methode is een heel bijzondere. Hij laat de leegheid van hun bestaan, de dwalingen, die tot neurotische toestanden leiden, consequent doorvoeren. De arts kan niet anders. Het is hem de eenige nog overgebleven weg. Hij kent den modernen cultuurmensch; — deze is onhistorisch, ondogmatisch, experimenteert liever zelf met geestelijke waarden, op gevaar van zijn ziel te verliezen, dan dat hij loopt en leeft volgens regels van de Vaders overgeleverd. De arts laat zijn patiënten voorloopig experimenteeren.

Hazardspel.

De „N. R. Crt.” (14 Aug.) schrijft over „het congres Descartes”:

Een deelnemer schrijft ons:

Onder den naam „Congrès Descartes” is de afgevoerde week het negende internationale congres voor wijsbegeerte te Parijs in de Sorbonne gehouden.

Dit congres, dat door meer dan duizend wijsgeeren uit alle landen werd bijgewoond, droeg zijn bijnaam naar aanleiding van de verschijning van het „Discours de la Méthode”, nu 300 jaar geleden, te Leiden in 1637. Inmiddels was dit uitwendig en toevallig feit een symbool voor de oriëntering der werkzaamheden: de herdenking van het Discours leidde tot hernieuwde overdenking en toeëigening van de filosofische nalatenschap van den vader der moderne wijsbegeerte, ze werd tot een grootsche bewustwording van de grondslagen van kennen en kunnen, die door Descartes zijn gelegd en waarvan de vruchtbaarheid wordt bewezen door de eeuwen, die ons van hem scheiden. Descartes is een eenzaam, verborgen levend denker geweest, niet omdat hij de menschen schuwde, maar omdat hij leefde voor de toekomst. Hij was zich dit, volgens beroemde regelen in het slot van het Discours, bewust. Hij zag de menscheit voortschrijden op den weg der methode, de natuur haar geheimen ontworpend, door techniek en geneeskunde het welzijn bevorderend. En zoo was het ook niet enkel een uitwendige coincidentie, waardoor het congres met de wereldtentoonstelling verbonden was: De geest van methodisch denken spreekt niet minder uit de voortbrengselen van vernuft, die hier verzameld zijn dan uit de bespiegelande wetenschap.

Voorts:

Descartes heeft een leer der zekerheid opgesteld, die in de wiskunde en haar toepassing op de ervaring, de natuurwetenschap, haar bewijst heeft. De denker veronderstelde een gesloten causaliteit der natuur. Zijn deze grondslagen van wat men noemt de klassieke wiskunde en natuurkunde nog houdbaar? H. Reichenbach (Stamboul) beantwoordde die vraag voor de natuurwetenschappelijke inductie. Deze veronderstelt tegenwoordig niet meer een objectieve wetmatigheid in de natuur, welke onafhankelijk van voortgezette verificatie zou gelden: de geheele scheiding tusschen het onderzoek enerzijds en de objectieve werkelijkheid anderzijds is opgeheven, ze heeft plaats gemaakt voor een inzicht in den aard onzer natuurwetenschappelijke kennis als een verhouding tusschen verwachtingen en waarnemingen. De aard van deze verhouding is er niet een van zekerheid, maar van waarschijnlijkheid. Ons kennen, aldus Reichenbach, is te vergelijken bij een hazardspel. Wij „zetten” op die gebeurtenissen, welke we voldoende grond hebben te verwachten, maar dat onze inzet succes zal hebben is nooit zeker. De onderzoeker heeft zich te beperken tot waarnemingen, die zijn verwachtingen bevestigen of teleurstellen, hij

bezit als natuuronderzoeker nooit een zekerheid, die volkomen is, behalve in zooverre hij zich aan subjectieve droomen overgeeft. De eene zekerheid, die ook voor deze opvatting der kennis onaantastbaar blijft, is niet meer Descartes' veronderstelling van de gesloten wetmatigheid der natuur, maar de subjectieve van den natuuronderzoeker: dat hij de kennis der natuur in dezen vorm, als verhouding van verwachting en waarneming, wil.

Tegen dit consequente positivisme werden vele bedenkingen ingebracht. Een geestig debater opperde, dat een leer, die de metafysica vanwege haar onzekerheid uitsluit, maar zelf niets meer biedt dan een theorie der niet-metaphysische onzekerheid, weinig uitzicht biedt. Zwaarder wogen de bedenkingen, die zich tegen de door Reichenbach gegeven analyse van de grondslagen onzer kennis richtten: deze is inderdaad al te eenvoudig, ze miskent apriorische elementen, die in alle kennis, ook in de waarschijnlijkheidsleer der neo-positivisten, geïmpliceerd liggen. (Polak).

K. S.

LOSSE NUMMERS.

Herhaaldelijk komen bij ons aanvragen in om losse nummers van „De Reformatie”, waarin één of ander artikel is opgenomen, zonder vermelding van datum of jaargang van het verlangde nummer. We moeten er de aandacht op vestigen, dat de administratie zich onmogelijk kan belasten met het nazoeken daarvan. Wij verzoeken daarom bij de aanvraag den datum van het nummer te willen aangeven, daar anders toezending achterwege zal moeten blijven. De aanvraag dient ook vergezeld te zijn van het bedrag van f 0,15 per nummer, daar incasseeren van dergelijke kleine bedragen te kostbaar is.

De Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE GOINTRE.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Hoogersmilde: Cand. A. Bos te Groningen en cand. T. Lopers te Ruinerwold.

Aangenomen naar:

Aalten (vac. D. Zwart): P. Kulper Jr te Monnickendam. Munnekezijl: Cand. H. v. d. Weij te Coevorden.

Bedankt voor:

Stadskanaal: R. J. van der Meulen te IJmuiden-Oost.

Afscheid van:

Echten (Fr.): B. Slingenberg. Tekst: Openb. 22:18—21.

„Credo”.

Er verluidd, dat met 1 October a.s. bij den uitgever J. H. Kok N. V. te Kampen een nieuw kerkelijk weekblad zal verschijnen onder hoofdredactie van Prof. Dr V. Hepp. De naam van het blad zal zijn „Credo” (Ik geloof).

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Vlaardingen: Cand. E. du Marchie van Voorthuysen te Apeldoorn.

Aangenomen naar:

Midwolda: Cand. J. M. Visser te Sneek. Urk: Cand. E. du Marchie van Voorthuysen te Apeldoorn.

Bedankt voor:

Groningen: L. H. v. d. Meiden te 's-Gravenhage-Centrum. Dokkum en Zwaagwesteinde: Cand. J. M. Visser te Sneek. Alphen, Barendrecht, Ede, Klundert, Maarssen, Meerkerk, Nieuwpoort, Nieuw-Vennep, Oosterbeek, Veenwouden, Diemen, Vlaardingen, Werkendam, Wormerveer en Zeist: Cand. E. du Marchie van Voorthuysen te Apeldoorn.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Bruinisse: P. Honkoop te 's-Gravenhage.

Bedankt voor:

Yerseke en voor Terneuzen: M. Heikoop te Utrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Hekelingen: Cand. A. Donker te Alphen a. d. Rijn. Holwierde (toez.): M. A. Visser te Schraard. Nieuw Beijerland: Cand. C. M. Langeveld te Maassluis. Noordlaren (toez.): F. R. A. Henkels te Uitwijk (N.-Br.).

Aangenomen naar:

Balk: Chr. J. Schweitzer te Amerongen. Hekelingen (toez.): Cand. A. Donker te Alphen a. d. Rijn. Oude Tonge: Th. G. Vollebregt te Hoornaar. Sneek: A. Kentie te Haamstede.

Bedankt voor:

Polsbroek en Vlist: H. Kraay te St Annaland. Retrachement en voor Pingjum en Zurich: Cand. A. Donker te Alphen a. d. Rijn. Roden: G. van Hoogee te Gieterveen. Wartena: Dr M. A. Beck te Anlo.

Mede
Bru
Me
Dr
Drs
Erm
's-G
Phil
Ds

Alle
Prof.

INHOUD:
teratuur.
van ambt
duivel erk
gelijking
logische
Hooftde.
Pop. We
Bres. I.
dat wij k
over de
schap en
gelisatie:
— Kerken

Over

In een
voelen, v
bestaat t
geer Plot
van deze
We laz
gangbare
geslacht
ting, wel
nische m
zelf koos
wat hij
schelijk g
zijn, zonc
gewijzigd

Tegen
enkel pu
ziens Sch
gens het
leensche
meenden
verheffing
„slechts”
monieën
het mens
tweeërle
meer uit
lijke, die
leven. Im
uiteenget
Wat Pl
schen sch
1713), me
aan Plot
verbindin
de Roma
wijsbegee
niet aan
teit in pl
gelijkerie
nieuwen
betreft, i

De kur
aan de st
worstelt
sich” po
hartstoch
een god
op zijn
tegenover
heid en v
het gezag
thousias
kille ado
algemeen
de Duits
extremis

1) Zie C
156 en vlg.